

Pans Trallalnieks

Julians Tuvims

No poļu valodas atdzejojis **Māris Salējs**

Ilustrējis **Ernests Kļaviņš**

Liels un mazs, 2022

ISBN: 978-9934-574-62-7

Sinopse

Poļu dzeja bērniem pasaulē vislielāko slavu guvusi tieši ar Juliana Tuvima dzejoļiem. Tuvims ir valodas un situāciju asprātis, kas dzejoli veido dramaturģiski, sižetiski un muzikāli – gluži kā mazu spilgtu kinofilmu, smieklīgas situācijas un notikumi risinās raiti kā multenē. Viņš spēj rakstīt viegli, dziedāt un dejot ar valodu. Veikla valodas spēle ir arī tituldzejoli radītā „trallalnieku valoda”, kas veidojas no pazīstamiem dzimtās valodas vārdiem, pievienojot tiem līksmi dziedošu trallināšanu, un to var izmēģināt arī lasītāji. Atdzejotājam nācies pētīt un salīdzināt dziedošo, čiepstošo un vīterojšo putnu balsis, lai latviski varētu darboties poļu „Putnu radio”. Viens no slavenākajiem Tuvima dzejoļiem ir „Lokomotīve” – dzejolis dinamiski traucas kā elsojoša tvaika lokomotīve, un katrā pantā kā vagonā sēž visdažādākie pasažieri.

Līdz šim Latvijā vēl nebija iznākusi neviena Tuvima grāmata, taču daži dzejoļi Jāzepa Osmaņa atdzejojumā tika publicēti poļu dzejas izlasē „Putniņš ciemos” (1958). Izlasē „Pans Trallalnieks” iekļauts arī Jāzepa Osmaņa jaunības gadu veikums – aizkustinošais dzejolis par lakstīgalu, kas jaukā vasaras vakarā nāk mājās kājām („Savāda aizkavēšanās”). Izdevēji lepojas ar to, ka tagad klasiskajam Tuvima dzejolim „Brilles” – par aizmāršīgo vecīti, kurš nevar atrast brilles, kas pašam uz deguna – latviešu valodā ir divas versijas, Osmaņa un Salēja. Oriģinālam atbilstošu risinājumu šajā izlasē atradis dzejolis, kas Ziedoņa Purva atdzejojumā savulaik izmantots populārajā Ēvalda Siliņa dziesmā bērniem „Dārzeni”.

Grāmata piemērota pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

Noklausies fragmentu no grāmatas teātra apvienības KVADRIFRONS aktieru izpildījumā [šeit!](#)

Par autoriem:

Poļu literatūras klasiķis – dzejnieks un dramaturgs **Julians Tuvims** (*Julian Tuwim*, 1894–1953) aktīvi rakstīja gan bērniem, gan pieaugušajiem vairākas 20. gadsimta desmitgades. 1916.–1918. gadā viņš studēja jurisprudenci un filozofiju Varšavas Universitātē, bet dzejā debitēja jau 1913. gadā. Viņš bija viens no eksperimentālās dzejas grupas Skamander dalībniekiem, kas izdeva arī savu žurnālu. 20. un 30. gados dzejnieks regulāri rakstīja par literatūru laikrakstā *Wiadomości Literackie*. 1932. gadā Tuvims kļuva par Polijas Literatūras akadēmijas Zelta lauru akadēmiskās goda zīmes laureātu, bet 1939. gadā, sākoties Otrajam pasaules karam, devās trimdā, jo viņam draudēja briesmas tapt nogalinātam holokaustā. Viņa ceļš caur Franciju un Portugāli aizveda uz Brazīliju un ASV. 1946. gadā viņš atgriezās Polijā un turpināja strādāt līdz pat savai aiziešanai 1953. gadā.

Dzejoļi, ko Polijā pazīst gandrīz katrs bērns, tiek izdoti aizvien no jauna un tulkoti visā pasaulē. Mēdz sacīt, ka Tuvims poļu dzejā ievēdis pilsētu līdz ar tās iemītniekiem, viņu ikdienu, profesijām un paradumiem, ielās un mājās dzirdamo sarunvalodu un jokiem. Bērnu dzejas kontekstā nav mazsvarīga arī viņa pieredze kabarē repertuāra un citu muzikāli dramatisku darbu libretu radīšanā – tur trenēts viņa dzejas vieglums un muzikalitāte. Tuvims plaši lieto onomatopoēzi (skaņu atdarinājumus), aliterācijas un daudzveidīgu ritmiku.

Mākslinieks **Ernests Kļaviņš** (1977), kuru dēvē par „inteliģento provokatoru”, plaši pazīstams ar zīmējumiem un karikatūrām Latvijas presē, agrāk – laikrakstā „Diena”, pašlaik iknedēļas žurnālā *lr*, taču viņa mākslā sastopama arī glezniecība, animācija, datorgrafika, skulptūra un eksperimenti autortehnikās. Piemēram, 2021. gadā viņa personālizstādē „Cienasts gardēdim” bija redzamas skulptūras, veidotas no vienkāršiem, plaši pieejamiem materiāliem – krāsas, celtniecības putām un sazāģētiem koka blūķiem.

Komentējot savus dažādās izstādēs redzamos telpiskos darbus un glezniecību, mākslinieks saka: „Es gribu, lai mani darbi izskatās prasti un brutāli. Man nav vēlmes radīt kaut ko pārlietu estetizētu un it kā skaistu. Man patīk vienkāršas lietas. Kad viss ir savilkts dūrē.” Savukārt par karikatūras un citu žanru attiecībām savā daiļradē viņš saka: „Publicistikā ir savi noteikumi. Proti, domai ir jānolasās. Lasītājiem ir jāsaprot, par ko ir runa. Manām karikatūrām ir funkcija. Tas ir politiskais komentārs. Vēlams notikumus ilustrēt maksimāli vienkārši, viennozīmīgi un nepārprotami. Laikmetīgajā mākslā, kā zināms, tas nav vajadzīgs. Tas tieši ir nevēlami.”

Māksliniekam ir nosliece uz vienkāršām, skaidrām formām un biežām līnijām. Kādreiz viņu iedvesmojuši čehu mākslinieka Jozefa Ladas darbi. „Jo mazāk līniju izmantošu, jo tēls sanāks labāks. Reducētība padara lietas izteismīgākas,” atzīst mākslinieks. Bērnu grāmatu ilustrācijā Ernests Kļaviņš prot vienlīdz spilgti un rotaļīgi lietot gan krāsu, gan līniju, gan asprātību un pārsteigumu. Mākslinieks piedalījies dzejas bilžu grāmatu sērijas „Bikibuks” veidošanā, ilustrējot Jāņa Baltvilka dzejoļi „Preču vilciens” (2013).

Dzejnieks un mūsdienu dzejas pētnieks Dr. philol. **Māris Salējs** (Marians Rižijs, 1971) atdzejo un tulko no poļu, ukraiņu, baltkrievu un krievu valodas. Viņš mācījies Rīgas Lietišķās mākslas vidusskolā (1988–1992), beidzis Latvijas Mākslas akadēmijas Tekstilmākslas nodaļu (1999), Latvijas Universitātē ieguvis filoloģijas doktora grādu (2011), bijis literārā žurnāla Luna redaktors, strādājis LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtā, šobrīd ir Rakstniecības un mūzikas muzeja līdzstrādnieks. Dzejniekam Mārim Salējam iznākuši pieci dzejas krājumi, par tiem viņš saņēmis Annas Dagdas fonda balvu un Ojāra Vācieša prēmiju, nominēts Literatūras gada balvai. Savukārt literatūrzinātnieks Marians Rižijs uzrakstījis monogrāfiju „Uldis Bērziņš. Dzīve un laiktelpas poētika” (2011), kas saņēmusi Literatūras gada balvas žūrijas speciālo balvu.

Starp Salēja atdzejotajiem autoriem ir Česlavs Milošs, Ivans Franko, Aleksandrs Vats, Ostaps Silvinskis, Zorans Ančevskis, Juzefs Čehovičs, Vasils Lozinskis, Serhijs Žadans, Dmitrijs Vodeņņikovs un citi. Salēja tulkojumā izdotas poļu fantāzijas literatūras autora Andžeja Sapkovska grāmatas no sērijas „Raganis”, kā arī ukraiņu autoru grāmatas bērniem: Romanas Romanišinas un Andrija Lesiva „Skaļi, klusu, čukstus” (2020), „Tā es redzu” (2020), „Karš, kurš pārvērta Rondo” (2020), Halinas Vdovičenko „36 un 6 kaķi” (2020) u.c. Viņš atdzejojis Aleksandra Puškina „Mazās tragēdijas” un Staņislava Vispjaņska lugu „Kāzas”, tulkojis Januša Glovacka lugu „Ceturtā mēsa” un Andžeja Saramonoviča lugu „Testosterons”. Salēja atdzejotāja pieredze, muzikalitāte, izdoma, poļu literatūras, vēstures un sadzīves pārzināšana ļauj viņam darīt brīnumus, bez kuriem Tuvima skaniski bagāto un ritmiski daudzveidīgo dzeju atveidot nemaz nav iespējams.

Kā tu kļuvi par tulcotāju?

Nejauši. Padzirdējis, ka protu poļu valodu, dzejnieks Uldis Bērziņš iedeva poļu dzejas grāmatu un teica, lai sāku atdzejot. Tā es sāku vispirms atdzejot dzejoļus un pēc tam arī tulkot stāstus.

Kā tu izvēlēties valodas, no kurām tulko?

Es neizvēlējos. Valodas izvēlas mani. Poļu valoda ir mana otrā dzimtā valoda – es to iemācījos no tēta un viņa vecākiem. Krievu es iemācījos pagalā un skolā. Ar ukraiņu literatūru un valodu mani iepazīstināja ukraiņu draugs – dzejnieks un atdzejotājs Jurijs Sadlovskis.

Kas tev visvairāk patīk, tulkojot bērnu grāmatas?

Tulkojot labas bērnu grāmatas, man patīk valoda un pasaule, kuru ar šo valodu uzbur. Vēl man patīk, ka bērnu grāmatās ar valodu var izspēlēties daudz vairāk nekā pieaugušo grāmatās. Tādēļ man bija liels prieks atdzejot poļu dzejnieku Julianu Tuvimu.

Kas bija visgrūtākais, tulkojot šo grāmatu? Kam bija īpaši jāpievērš uzmanība?

Visgrūtāk bija dabūt tikpat smieklīgas, ēverbēģlīgas un spēlīgas atskaņas, kādas ir Tuvimam. Un turklāt atdzejojumā jāstāsta par to pašu, par ko ir stāstīts poļu dzejoļī. Taču paši grūtākie ir nevis dzejoļi ar garām, bet ar pavisam īsām rindām.

UZDEVUMI UN AKTIVITĀTES

IZZINOŠS UN RADOŠS UZDEVUMS „LIETUS VĀRDI”

Izlasi dzejoli „Smidzeklītis”.

Aplūko attēlus. Kuru no šiem lietus veidiem tu sauktu par smidzeklīti?

Latviešu valodā dažādiem lietus veidiem jau kopš seniem laikiem ir doti vārdi. Attēlo ar kustībām un skaņām šādus lietus veidus:

1. SMIDZEKLI, 2. GĀZENI, 3. SMĪLU, 4. PLĪTENI, 5. BIRDU.

1. Smidzeklis (saukts arī par smidzeni vai smiguci) – sīks, smalks lietutiņš. Ko tas dara: smidzina, rasina, mirmina, mirdzina sīkus pilieniņus.

2. Gāzenis

– stipra lietusgāze. Ko tas dara: gāž (no gaisa gāžas ūdens, var apgāzt un aizskalot sīkas radībiņas), šausta (ar asām ūdens šaltīm per zemi kā ar rīkstēm), velē, kuļ (sakuļ ūdens virsmu ezerā, dīķī, upē), bungā, būkā (dauza māju jumtus).

2. Smīla

– maigs, smalks un silts lietutiņš. Ko tas dara: smīlā, smīgalā, liņā, miglo, plīvo.

3. Plītenis

– spēcīga lietusgāze. Ko tas dara: plītē (sit), plīkšķ, plijas (līst uzmācīgi), plītējas (lietus plandās pa vējam).

4. Birda – rupjas lietus lāses, kas gaisā var sasalt un kļūt par birstošām sniega pārslām.

Ko tas dara: birdina, krīt, pakšķina, kapā.

Pastāsti, vai tu saskati kādu no šiem lietus veidiem arī attēlā?

Izvēlies, kādu ainavu tu vēlies attēlot (pļavu, mežu, jūru, dārzu, pilsētu u.c.), un vienu no lietus veidiem. Uzzīmē ainavu lietū!

SPĒLE „KAZIŅA AR LECAMAUKLU”

Izlasiet dzejoli „Lecamaukla”.

Sacensās divi dalībnieki, katram ir lecamaukla.

Dalībnieki pārmaiņus izdara pa vienam lēcienam un lēciena laikā katrs nosauc kādu dzīvu radību – dzīvnieku, putnu, zivi, kukaini, kas prot lēkāt. Kurš vairs nevar izdomāt, tas izstājas no sacensības, otrs ir uzvarētājs.

Ja tiek nosaukta kāda radība, kas nelēkā (piemēram, čūska, zilonis, nīlzirgs, uts vai tml.), ir jādod ķīla un pēc tam tā jāizpērk.

Pārrunājiet, kādas traumas bērni var iegūt, neuzmanīgi lēkājot (īpaši batutā), un kā no tām izvairīties.

PĀRRUNA UN SPĒLE „VĒJA DARBI UN NEDARBI”

Vējš ir gaisa kustība, kas rodas tad, kad siltāks gaiss ceļas uz augšu, bet tā vietā ieplūst aukstāks gaiss.

Raksturojiet vējainu laiku un bezvēju: kas notiek dabā un cilvēku mājokļos, ja ir:

- **bezvējš;**
- **lēns vējš;**
- **stiprs vējš;**
- **vētra;**
- **viesulis.**

Pastāstiet, kādus vēja nedarbus paši esat piedzīvojuši?

Spēlējiet aplausu un izsvilpšanas spēli:

- **aplaudējiet, ja vēja darbs jums šķiet labs;**
- **svilpiet un gaudojiet, ja vēja nedarbs ir kaitīgs vai bīstams;**
- **saskaitiet vēja labo darbu un nedarbu punktus.**

Vējš var noturēt gaisā papīra pūķus un deltaplānus.

Vējš dzen mākoņus, tāpēc lietus, krusa, sniegs krīt dažādās vietās.

Vējš aizpūš piesārņoto gaisu no pilsētām un atpūš svaigo gaisu no meža, pļavām.

Vētrā vējš lauž kokus, sabojā ēkas.

Vējš palīdz izžūt cilvēku drēbēm un pielijušajiem ceļiem.

Vētrā var iet bojā gan cilvēki, gan dzīvnieki.

Vējš var noplēst ziedus augļukokiem.

Vējš pārnēsā ziedputekšņus un sēklas.

Vējš palīdz kuģot buru kuģiem, buru laivām un jahtām.

Vējš var sacelt vētru un jūrā nogremdēt kuģus.

Vējā var vizināties ar kaitbordu un vējdēli.

Vējš var aiznest pa gaisu mājas.

Vējš atvēsina karstā laikā.

Vējā var nosalt un saaukstēties.

Vējā var lidot ar gaisa balonu.

Vējš var kļūt par viesuļvētru un radīt cunami.

Vējš var griezt dzirnavu spārnus, lai cilvēki varētu malt miltus vai sūknēt ūdeni. Vēja ģeneratori var ražot elektrību.

Spēlējiet vēju: piepūstiet gaisa baloniņu, tad visi kopā ar savu elpu mēģiniet to uzpūst līdz pašiem griestiem un neļaujiet baloniņam nolaisties, cik vien ilgi spējat.

SPĒLE „LIELS VAI MAZS”

Izlasiet dzejoli „Divi Mihali”.

Izvēlieties divus kapteiņus, kuri pa vienam izsauc pie sevis dalībniekus. Kad kapteinis izsauc savu komandas dalībnieku, tam skaļi jānosauc kāda paša izvēlēta lieta (priekšmets, augs, būtne, kam piemīt noteikts lielums), lai drīkstētu pievienoties savam kapteinim. Kapteiņiem jābūt vērīgiem. Ja viņi būs pieņēmuši komandā dalībnieku, kurš būs nosaucis kaut ko tādu, ko nevar novērtēt pēc lieluma un salīdzināt ar citu lietu, tad kapteinim beigās būs mīnus punkts.

Kad dalībnieki komandās sadalījušies vienādā skaitā, katrs kapteinis sūta cīņā pa vienam dalībniekam no savas komandas. Abi pretinieki iznāk un vēlreiz nosauc savu izvēlēto lietu. Visi spēlētāji kopīgi novērtē, kura no šīm divām lietām ir lielāka, kura mazāka. Ja abas izrādās vienāda lieluma, kapteiņi var nomainīt savus dalībniekus, kamēr izdodas izveidot tādu pāri, kurā viens ir „lielāks”, otrs „mazāks”. Tā pa pāriem tiek salīdzināti visi spēlētāji, un katrs „lielais” savāc līdzī uz savu komandu „mazo”. Uzvar tas kapteinis, kuram (pēc mīnus punktu atskaitīšanas – par mīnus punktu kapteinis zaudē vienu iegūto spēlētāju) beigās ir lielāka komanda.

SPĒLE „TRALLALNIEKU VALODA”

Izlasiet dzejoli „Dziesma par panu Trallalnieku”. Izpētiet, kā dzejolī veidoti trallalnieku valodas vārdi.

Turpiniet paši veidot vārdus trallalnieku valodā.

Vispirms mēģiniet nosaukt trallalnieku valodā lietas, ko redzat sev apkārt. Piemēram: krēsls – trallalēsls, grāmata – trallalāmata, durvis – trallalurvis utt.

Tad pamēģiniet nosaukt katrs savu vārdu trallalnieku valodā. Piemēram: Inese – Trallalinese, Jānis – Trallalānis, Rūta – Trallalūta. Izdomājiet katrs teikumu, kas sastāv no vismaz 3 vārdiem, un pasakiet to trallalnieku valodā. Piemēram: Es esmu gudra. – Trallalles trallalesmu trallaludra.

PĒTNIECISKS UN RADOŠS UZDEVUMS „VALZIVS ORIGAMI”1. solis

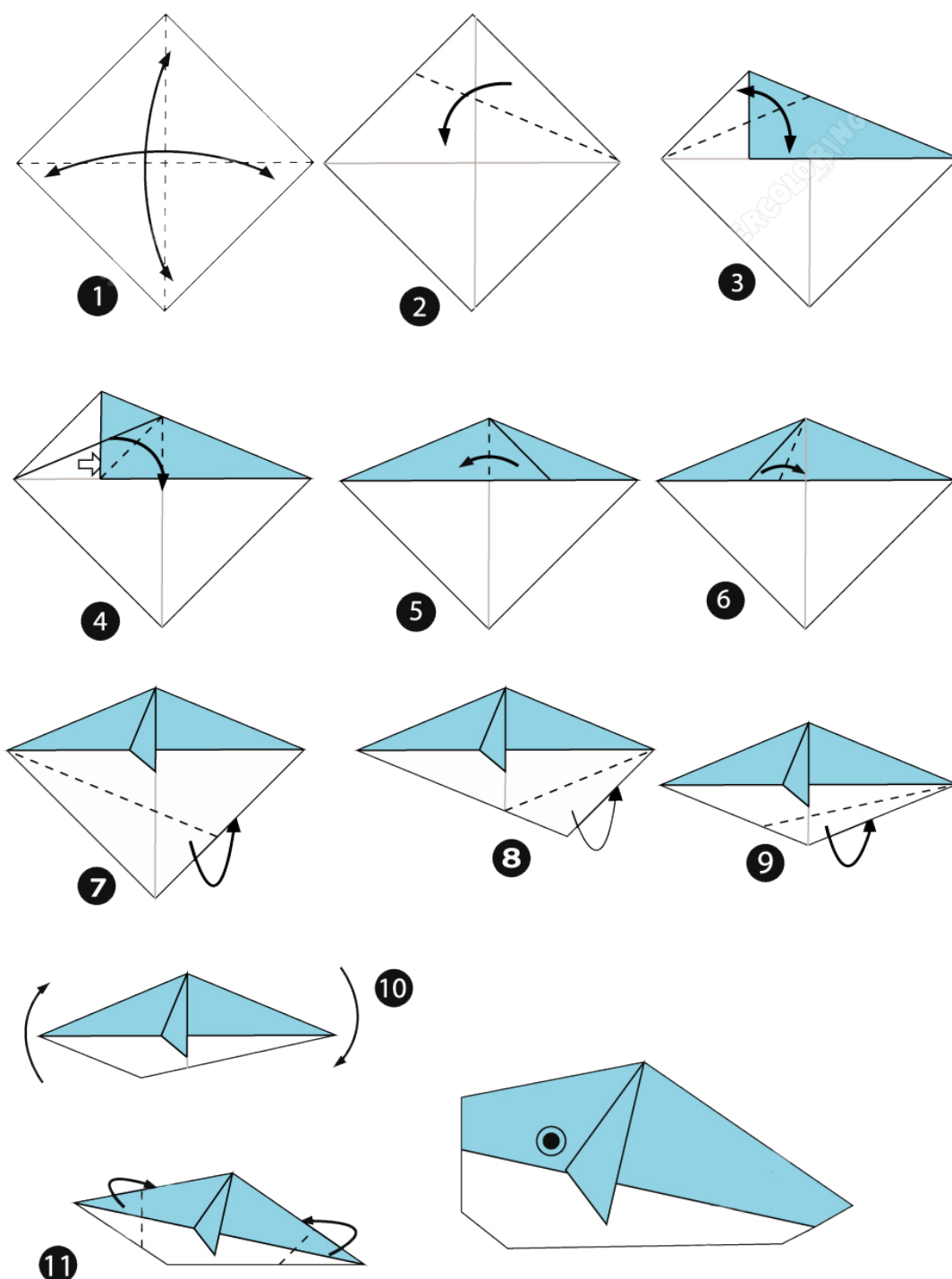
Izlasiet dzejoli „Pans Sīkuliņš un valzivs”.

Noskaidrojiet, vai valzivs un valis ir viens un tas pats? Vai valis ir zivs? Kā jums šķiet, kāpēc latviešu valodā zīdītājam – valim ir radies arī tāds „nepareizs” nosaukums – valzivs? Varbūt haizivs arī nav zivs, tāpat kā valzivs?

Vai ir vēl citi dzīvnieki, kuru nosaukumi latviešu valodā šķiet „nepareizi” vai jocīgi? Vai mērkaķis ir kaķis? Vai papagailis ir gailis? Vai nīlzirgs ir zirgs? Kāpēc tā gadīies tieši ar tādiem dzīvniekiem, kuri Latvijā brīvā dabā nav sastopami?

Tagad var ķerties pie uzdevuma izgatavot origami.

https://ej.uz/origami_iesācējiem

RADOŠS UZDEVUMS „MŪSU VILCIENS”

Izlasiet dzejoli „Lokomotīve”.

Atrodiet tekstā, cik vagonu jau aizpildījis dzejnieks? (10) Cik vagonu vēl ir vilciena sastāvā? („Bet vagonu kopā ir piecdesmit,/ Var tikai minēt, kas tur vēl mīt”).

Izvēlieties, ko vēlaties iekraut vai vizināt katrs savā vagonā, un uzzīmējiet uz atsevišķas lapas katrs vienu vagonu ar tā kravu vai pasažieriem. Pēc tam izveidojiet izstādi „Mans vilciens”, kurā viens aiz otra būs sakabināti tik vagoni, cik bērnu piedalās uzdevumā.

Lai vilciens dotos ceļā, jums vajadzīga lokomotīve. Uzbūvējiet savam vilcienam lokomotīvi no krēsliem un rotaļlietām, kas jums pieejamas. Izpētiet, kā dzejolī aprakstīta lokomotīves darbība un skaņas (2., 5., 6., 7., 8. pants)

Kāpēc dzejoļa lokomotīvei bija vajadzīgas ogles?
Kā darbosies jūsu lokomotīve?
Kādas skaņas jūs saklausāt vilciena gaitā? Attēlojiet tās!

SARUNA „TENKU VĀCELE”

Izlasiet dzejoli „Putnu tenkas”.
Pārrunājiet – kas ir tenkas?
Kādu ļaunumu tās nes?
Kāpēc cilvēki tenko un aprunā?
Vai jūs viegli noticat tenkām un baumām?
Vai kāds no jums pats ir cietis no tenkām un aprunāšanas, vai redzējis, kā cieš citi?
Kā izvairīties no tenkošanas?

PĀRRUNA „PUTNU VALODA” UN SPĒLE „DZIEDOŠIE DZĪVNIKI”

1. daļa

Izlasiet dzejoli „Putnu radio” latviešu valodā.

Noskatieties ilustrētos dzejoļa lasījumus poļu valodā, kur dzirdamas arī īstās putnu balsis un putnu attēli:

https://ej.uz/Putnu_radio
un https://ej.uz/Putnu_radio1

Ieklausieties un salīdziniet putnu balsu atveidojumus poļu valodā un latviešu valodā.

Vai varat pateikt, kādu putnu balsis atdarinātas šajās latviešu tautsdziesmās?

Kur bi, kur bi? – Tirgū, tirgū.
 Ko pirk', ko pirk'? – Zirgu, zirgu.
 Cik nodev', cik nodev'? – Ort', ort', ort'.
 Kāds bi, kāds bi? – Klibs, klibs, klibs.

Kamēr māte viesi vada,
 Tikmēr bērni gaļu cep!
 Iztek tauki ugunī,
 Vidžu, vidžu, čirrks!

Noklausieties pasaku:

<https://asakas.net/teikas/dzivas-radibas/k/ka-putni-macijusies-dziedat/?print=1>

2. daļa

Cilvēki vienmēr centušies savā valodā atveidot putnu un dzīvnieku balsis. Katrā valodā šie atveidojumi ir citādi.

Ko saka zoss

Latvijā GĀ GĀ
 Lietuvā GĀ GĀ
 Ukrainā GA GA
 Krievijā GA GA GA
 Kanādā HONK

Ko saka kaķis

Latvijā ŅAU
 Vācijā MIAU
 Krievijā MJAU
 Kanādā MJAU MJAU
 Itālijā MIAO MIAO

Ko saka aita

Latvijā BĒ
 Vācijā MĀ
 Indijā MĒ
 Krievijā BEEE
 Lietuvā BEEE

Ko saka cūka

Latvijā RUK RUK
 Vācijā GRUNC GRUNC
 Indijā HR HR
 Ukrainā ROH ROH

Krievijā HRJU HRJU
Lietuvā KRUK KRUK
Čehijā HRO HRO
Itālijā OINK OINK

Ko saka gailis

Latvijā KIKERIGĀ
Vācijā KIKIRIKI
Indijā KUKIRIKĪ
Krievijā KUKAREKU
Lietuvā KAKAREKŪ
Kanādā KOKA DŪDEL DŪ

Ko saka vista

Latvijā KĀ KĀ
Vācijā GAG GAG
Indijā TAK TAK
Krievijā KO KO KO
Lietuvā PUT PUT
Čehijā KOKODĀK
Itālijā KOKODEE
Kanādā ČĪP

Ko saka pele

Latvijā PĪ PĪ
Ukrainā PI PI
Krievijā PII PII
Lietuvā PĪ PĪ
Itālijā SKVIK SKVIK

Ko saka pīle

Latvijā PĒK PĒK
Ukrainā TAK TAK
Krievijā KRJA KRJA
Lietuvā UT UT
Itālijā KVA KVA

Ko saka suns

Latvijā VAU
Indijā HAU
Krievijā GAF
Lietuvā AU
Čehijā HAF
Itālijā BAU
Kanādā VŪF

Spēlējiet spēli „Dziedošie dzīvnieki”

Iedomājies, ka esi kāds dzīvnieks vai putns, un tev jānodzied cilvēku dziesma, piemēram, „Aijā žū-žū, lāča bērni” vai kāda cita, kuru tu labi proti. Dziesmu drīkst dziedāt tā dzīvnieka valodā, ko esi iedomājies. Piemēram, ja tu esi kaķis, tavā dziesmā visi vārdi būs – ņau, ņau, ņau. Dziedot kaķiski, nepazaudē dziesmas melodiju!

SPĒLE „ZAUDĒTĀ UN ATRASTĀ ATMIŅĀ”

Izlasiet dzejoļus „Brilles” un „Zilonis Taure”.

1. Spēles vadītājs nosauc vai uzraksta uz papīra lapas dažus priekšmetus, kas varētu piederēt kādam konkrētam cilvēkam. Spēles dalībniekiem jāuzmin, kas tas par cilvēku, kurš meklē šīs lietas.

Piemēram: šalle, cimdi, nūja, zābaki, siltās ziemas bikses, cepure, slēpes. Atbilde: Slēpotājs.

2. Spēles vadītājs zīmē uz papīra vai tāfeles vienkāršu zīmējumu. Tad aizsedz vai notīra. Spēlētājam jāuzzīmē pēc atmiņas tieši tas pats. Palielinot grūtības pakāpi, var zīmēt vairākus priekšmetus vienā reizē.